

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

โครงการ เขตพระนครรวมใจบูรณาการจัดเก็บไขมัน

จัดทำโดย นางพัศพงศ์ นิ่มสำลี

ตำแหน่ง นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตพระนคร

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๕

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

โครงการ เขตพระนครรวมใจบูรณาการจัดเก็บไขมัน

จัดทำโดย นางพัชพงศ์ นิมสำลี

ตำแหน่ง นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตพระนคร

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๕

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

น้ำมันและไขมันที่ปนเปื้อนออกมากับน้ำเสีย หากถูกระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะโดยไม่ผ่านการบำบัดจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ เนื่องจากชั้นไขมันจะลอยปิดผิวหน้าของระดับพื้นผิวน้ำ ทำให้ออกซิเจนจากอากาศไม่สามารถละลายถ่ายเทลงสู่ชั้นผิวน้ำด้านล่างได้ มีผลให้ค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำลดลง ส่งผลให้สิ่งมีชีวิตในน้ำตาย ทำให้น้ำเน่าเสียและบริเวณโดยรอบเกิดความเสื่อมโทรมลง และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบ นอกจากนี้ไขมันและน้ำมันที่ปนเปื้อนในน้ำเสียยังไปขัดขวางการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพลดลง กรุงเทพมหานครมีสถานประกอบการที่จำหน่ายอาหาร ประเภทโรงแรม ห้างสรรพสินค้าอาคารชุด ตลาด ภัตตาคาร ร้านอาหาร หาบเร่ แผงลอย สถานประกอบการกิจการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม สถานศึกษา เกือบ ๒๐,๐๐๐ แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดที่สำคัญของไขมันและน้ำมันบริโภคใช้แล้ว มักถูกทิ้งลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ หรือจัดเก็บใส่ถุงดำและทิ้งลงถังขยะ โดยไม่มีการกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ รวมทั้งมีการพบสิ่งปฏิกูลปนเปื้อนไขมัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำ เป็นปัญหาน้ำเน่าเสีย เกิดปัญหาไขมันอุดตันท่อระบายน้ำ เป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม รวมทั้งส่งกลิ่นเหม็น และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค

กรุงเทพมหานครพยายามที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกำจัดไขมันไม่ถูกสุขลักษณะ โดยรณรงค์ส่งเสริมให้สถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมันดังกล่าวข้างต้น ติดตั้งและใช้บ่อดักไขมันในการแยกไขมันออกจากน้ำทิ้งก่อนที่จะปล่อยลงสู่ท่อระบายน้ำหรือคูคลองสาธารณะ และได้มีการก่อสร้างโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมัน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันอ่อนนุชและโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันหนองแขมตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เพื่อจัดเก็บไขมันจากสถานประกอบการและนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ โรงงานฯแต่ละแห่งสามารถกำจัดไขมันได้วันละ ๓๐๐ ลูกบาศก์เมตร รวม ๖๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยได้จัดหารถเก็บไขมัน ขนาด ๒ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕๐ คัน และรถดูดไขมัน ขนาด ๑๔ ลูกบาศก์เมตรจำนวน ๕๐ คัน เพื่อมอบให้สำนักงานเขตทั้ง ๕๐ สำนักงานเขต นำไปให้บริการเก็บขนไขมันแก่สถานประกอบการในพื้นที่ และรองรับการดำเนินงานของโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันทั้งสองแห่ง และสร้างระบบในการจัดเก็บไขมันให้เป็นไปอย่างถูกสุขลักษณะ มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมหรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ในปี ๒๕๕๗ กรุงเทพมหานครได้คาดการณ์ปริมาณไขมันที่น่าจะเกิดขึ้นอยู่ที่ ๘๐,๗๗๐.๒๐ ลูกบาศก์เมตร และกำหนดเป้าหมายในการเก็บขนไว้ ๓๐ % คือ ๒๔,๒๓๑ ลูกบาศก์เมตร แต่สามารถเก็บขนได้เพียง ๑๙,๕๕๓.๘๙ ลูกบาศก์เมตรเท่านั้น

ในปี ๒๕๕๗ กรุงเทพมหานครได้คาดการณ์ปริมาณไขมันที่น่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่เขตพระนครไว้ที่ ๒,๑๖๐.๘๐ ลูกบาศก์เมตร และกำหนดเป้าหมายในการเก็บขนไว้ ๓๐ % คือ ๖๔๘.๒๔ ลูกบาศก์เมตร แต่สามารถเก็บขนได้เพียง ๒๑๕ ลูกบาศก์เมตรเท่านั้นเอง สำนักงานเขตพระนคร โดยฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล และฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ได้ร่วมกันประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการผลิตอาหาร โรงแรม อาคารชุด ห้างสรรพสินค้า ตลาด ร้านอาหาร บ้านเรือน หาบเร่แผงลอยในพื้นที่เขตพระนครทราบแนวทางการกำจัดไขมันอย่างถูกสุขลักษณะและให้แจ้งขอรับบริการเก็บขนไขมันจากฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตพระนคร ซึ่งยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เนื่องจากความไม่ครอบคลุมของการประชาสัมพันธ์และยังไม่มีระเบียบบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ทำให้มีผู้ประกอบการแจ้งขอรับบริการจัดเก็บไขมันเพียง ๒๙ ราย จากสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมันซึ่งมีอยู่กว่า ๕๐๐ รายในพื้นที่เขตพระนคร

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการวางแผน กำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งไขมันในที่สาธารณะในพื้นที่เขตพระนคร โดยนำแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญมาใช้ในการดำเนินโครงการ คือ การบูรณาการ การทำงานร่วมกัน การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีความคาดหวัง นโยบายร่วมสร้างกรุงเทพมหานครของผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร “มหานครสีเขียว” มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหา โดยตั้งเป้าโครงการให้ผู้ประกอบการติดตั้งและใช้บ่อดักไขมัน รวมทั้งจัดการและจัดเก็บไขมันอย่างถูกวิธี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ สามารถจัดเก็บไขมันในพื้นที่เขตพระนครได้ปริมาณ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ และมีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ กลุ่ม NGO กลุ่มประชาชนเพื่อคอยสอดส่องไม่ให้เกิดการทิ้งไขมัน ลงท่อหรือลำคลองสาธารณะ โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

๑.รณรงค์ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือผู้ประกอบการขายอาหารไม่ทิ้งไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำหรือในที่ว่างริมทางหรือทิ้งปะปนกับมูลฝอย และบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อส่งเสริมให้การลักลอบทิ้งไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำหรือในที่ว่างริมทางหรือทิ้งปะปนกับมูลฝอยลดลง

๒.ประชุมซักซ้อมและอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการเก็บขนไขมัน สามารถใช้งานรถเก็บไขมันและรถดูดไขมันได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า เพื่อผลักดันให้จัดเก็บไขมันในพื้นที่เขตพระนครได้ปริมาณ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๓.จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจหลักการคัดแยก การจัดเก็บไขมันและการกำจัดไขมันอย่างถูกสุขลักษณะแก่ผู้ประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมัน

๔.อำนวยความสะดวกในการให้บริการ โดยแจ้งการจัดเก็บไขมันทางโทรศัพท์และนัดวันเวลาเข้าจัดเก็บเก็บไขมันและดูดไขมันแก่ผู้ประกอบการ

๕.จัดตั้งกลุ่มหรือประชาคมคนรักคลองเขตพระนคร เพื่อเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังมลพิษทางน้ำที่เกิดจากสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมัน

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการเปิดเสร็จได้ด้วยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายเทศกิจ ฝ่ายโยธา ภาคประชาชน ชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ ต้องเน้นการทำงานเชิงบูรณาการ ของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการมีส่วนร่วมในการทำงานวางแผนร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหา มีมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหา ผลักดันและติดตามผลการดำเนินงานแก้ปัญหาไขมันให้เป็นไปตามเป้าหมายเพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีของสำนักงานเขตพระนคร

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตรผู้บริหารมหานครระดับกลาง (บนก.) รุ่นที่ ๑๕ ระหว่างวันที่ ๗ มกราคม - ๓ เมษายน ๒๕๕๘ ประกอบวิชาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้ศึกษาขอขอบคุณ นายไพโรจน์ สันตนิรันดร์ ผู้อำนวยการกองสุขาภิบาลอาหาร สำนักอนามัย อาจารย์ที่ปรึกษาการจัดทำรายงาน ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่จนสำเร็จ ล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณ ดร.รัฐ ธนาดีเรก อาจารย์ผู้สอนวิชาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ที่ให้หลักการและแนวคิดวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไข เพื่อนำมาเป็นแนวทางการจัดทำรายงาน ขอขอบคุณ นางสาววรรณแก้ว หอมมาน นักวิชาการสุขาภิบาล กองจัดการขยะ ของเสียอันตรายและสิ่งปฏิกูล สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ที่อนุเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำรายงานให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่อำนวยความสะดวกและประสานงานอาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้การจัดทำรายงานมีความเรียบร้อย รวดเร็ว ขอขอบคุณคณะผู้บริหารเขตและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลเขตพระนครทุกท่าน ที่ให้โอกาสผู้ศึกษาเข้าร่วมการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารมหานครระดับกลาง (บนก.) รุ่นที่ ๑๕ ในครั้งนี้ ทำให้ได้รับความรู้และเปิดโลกทัศน์มากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและพัฒนากรุงเทพมหานคร เพื่อประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ต่อไป

นางพัสพงค์ นิมส์สำลี

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๗
เป้าหมาย	๗
ปัจจัยความสำเร็จ	๗
แผนปฏิบัติการและผู้รับผิดชอบ	๘
ระยะเวลาดำเนินการ	๙
งบประมาณ	๑๑
แนวทางในการบริหารความเสี่ยง	๑๒
การประเมินผล และข้อเสนอแนะ	๑๓
บรรณานุกรม	๑๔
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	๑๕

๑. หลักการและเหตุผล

น้ำมันและไขมันที่ปนเปื้อนออกมากับน้ำเสีย หากถูกระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะโดยไม่ผ่านการบำบัดจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ เนื่องจากชั้นไขมันจะลอยปิดผิวหน้าของระดับพื้นผิวน้ำ ทำให้ออกซิเจนจากอากาศไม่สามารถละลายถ่ายเทลงสู่ชั้นผิวน้ำด้านล่างได้ มีผลให้ค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำลดลง ส่งผลให้สิ่งมีชีวิตในน้ำตาย ทำให้น้ำเน่าเสียและบริเวณโดยรอบเกิดความเสื่อมโทรมลง และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบ นอกจากนี้ไขมันและน้ำมันที่ปนเปื้อนในน้ำเสียยังไปขัดขวางการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพลดลง กรุงเทพมหานครมีสถานประกอบการที่จำหน่ายอาหาร ประเภทโรงแรม ห้างสรรพสินค้าอาคารชุด ตลาด ภัตตาคาร ร้านอาหาร หาบเร่ แผงลอย สถานประกอบการกิจการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม สถานศึกษา กระจายอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งกำเนิดที่สำคัญของไขมันและน้ำมันบริโภคใช้แล้ว ซึ่งถูกทิ้งลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะหรือจัดเก็บใส่ถุงดำและทิ้งลงถังขยะ โดยไม่มีการกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ รวมทั้งมีการพบสิ่งปฏิกูลปนเปื้อนไขมัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำ เป็นปัญหาน้ำเน่าเสีย และปัญหาไขมันอุดตันท่อระบายน้ำ เป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม รวมทั้งส่งกลิ่นเหม็น และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค

กรุงเทพมหานครพยายามที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกำจัดไขมันไม่ถูกสุขลักษณะ โดยรณรงค์ส่งเสริมให้สถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมันดังกล่าวข้างต้น ติดตั้งและใช้บ่อดักไขมันในการแยกไขมันออกจากน้ำทิ้งก่อนที่จะปล่อยลงสู่ท่อระบายน้ำหรือคูคลองสาธารณะ และได้มีการก่อสร้างโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมัน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันอ่อนนุชและโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันหนองแขมตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เพื่อจัดเก็บไขมันจากสถานประกอบการและนำไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ โรงงานฯแต่ละแห่งสามารถกำจัดไขมันได้วันละ ๓๐๐ ลูกบาศก์เมตร รวม ๖๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีกระบวนการกำจัดหลัก ประกอบด้วย กระบวนการแยกและกำจัดไขมันและกระบวนการแปรรูปไขมัน ซึ่งกากไขมันที่ผ่านการคัดแยกแล้วนำมาผสมกับเศษกิ่งไม้ใบไม้ให้เข้ากันแล้วนำมาใช้ประโยชน์เป็นปุ๋ยอินทรีย์และเม็ดเชื้อเพลิงอัดแท่ง และยังได้จัดหารถเก็บไขมัน ขนาด ๒ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕๐ คัน และรถดูดไขมัน ขนาด ๑๔ ลูกบาศก์เมตรจำนวน ๕๐ คัน เพื่อมอบให้สำนักงานเขตทั้ง ๕๐ สำนักงานเขต นำไปให้บริการเก็บขนไขมันแก่สถานประกอบการในพื้นที่ และรองรับการดำเนินงานของโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันทั้งสองแห่ง และสร้างระบบในการจัดเก็บไขมันให้เป็นไปอย่างถูกสุขลักษณะ มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมหรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ในปี ๒๕๕๗ กรุงเทพมหานครได้คาดการณ์ปริมาณไขมันที่น่าจะเกิดขึ้นอยู่ที่ ๘๐,๗๗๐.๒๐ ลูกบาศก์เมตร และกำหนดเป้าหมายในการเก็บขนไว้ ๓๐ % คือ ๒๔,๒๓๑ ลูกบาศก์เมตร แต่สามารถเก็บขนได้เพียง ๑๙,๕๕๓.๘๙ ลูกบาศก์เมตรเท่านั้น (ข้อมูลจากสำนักสิ่งแวดล้อม)

กรณีเขตพระนครเป็นเขตชั้นในประเภทกลุ่มเขตขนาดเล็กของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ประมาณ ๕.๕๓ ตารางกิโลเมตร มีประชากรรวม ๕๖,๑๗๔ คน (มกราคม ๒๕๕๘) แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๑๒ แขวง ได้แก่ แขวงพระบรมมหาราชวัง แขวงวังบูรพาภิรมย์ แขวงวัดราชพิพิธ แขวงสำราญราษฎร์ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงเสาชิงช้า แขวงบวรนิเวศ แขวงตลาดยอด แขวงชนะสงคราม แขวงบ้านพานถม แขวงบางขุนพรหม และแขวงวัดสามพระยา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นย่านการค้าเก่าแก่

มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เช่น ตลาดปากคลองตลาด ตลาดยอดพิมาน ย่านการค้าบางลำพู ถนนข้าวสาร ย่านการค้าพาหุรัด เวียงนครเกษม ย่านคลองถม สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นแหล่งที่ตั้งของสถานประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว แหล่งการค้า การบริการ บริษัทห้างร้านและอาคารพาณิชย์ที่ค่อนข้างหนาแน่น มีสถานที่ราชการที่สำคัญ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ฯลฯ และที่สำคัญอย่างยิ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อีกหลายแห่ง ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ เช่น พระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม ฯลฯ อีกทั้งยังมีสถานศึกษาหลายแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ แบ่งเป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ๑๑ โรงเรียน โรงเรียนนอสังกัดกรุงเทพมหานคร ๑๗ โรงเรียน วิทยาลัย ๒ แห่งและมหาวิทยาลัย ๒ แห่ง ทำให้มีประชาชนจำนวนมากที่มาศึกษา ทำงาน ติดต่อราชการ ท่องเที่ยว จับจ่ายใช้สอย และรับประทานอาหารเช้า ร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ตลาดสด แผงลอยซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของไขมัน ที่มีอยู่มากมายในพื้นที่เขตพระนครซึ่งจากการสำรวจจำนวนสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมันในพื้นที่เขตพระนครปรากฏผลดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมันและการคาดการณ์ปริมาณการเกิดไขมัน/วันในพื้นที่เขตพระนคร ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ลำดับที่	ประเภทสถานประกอบการ	จำนวน (แห่ง)	การคาดการณ์ปริมาณการเกิดไขมัน (ก.ก.)	
			อัตราการเกิด/แห่ง/วัน	จำนวนไขมัน/วัน
๑	สถานประกอบการผลิตอาหาร	๓	๒๑	๖๓
๒	โรงแรม	๑๕	๒๑	๓๑๕
๓	ห้างสรรพสินค้า	๔	๒๑	๘๔
๔	สถานศึกษา	๓๒	๒๑	๖๗๒
๕	ตลาดสดที่มีการจำหน่ายอาหาร	๓	๑๙.๒	๕๗.๖
๖	ร้านจำหน่ายอาหารขนาดใหญ่ (พื้นที่มากกว่า ๒๐๐ ตรม.)	๘๑	๑๙.๒	๑,๕๕๕.๒
๗	ร้านจำหน่ายอาหารขนาดกลาง (พื้นที่ ๑๐๐ - ๒๐๐ ตรม.)	๖๓	๔.๒	๒๖๔.๖
๘	ร้านจำหน่ายอาหารขนาดเล็ก (พื้นที่ต่ำกว่า ๑๐๐ ตรม.)	๓๕๖	๑.๕	๕๓๔
รวม		๕๕๗	๑๒๘.๑	๓,๕๔๕.๔

หมายเหตุ การคาดการณ์ปริมาณการเกิดไขมันของสถานประกอบการ คิดตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. สถานประกอบการผลิตอาหาร คิดคาดการณ์ปริมาณกากไขมัน ๒๑ กก./วัน
๒. โรงแรม ห้างสรรพสินค้า สถานศึกษา คิดคาดการณ์ปริมาณกากไขมัน ๒๑ กก./วัน
๓. ตลาดที่มีการจำหน่ายอาหาร คิดคาดการณ์ปริมาณกากไขมัน ๒๑ กก./วัน
๔. ร้านอาหารขนาดใหญ่ คิดคาดการณ์ปริมาณกากไขมัน ๑๙.๒ กก./วัน
ร้านอาหารขนาดกลาง คิดคาดการณ์ปริมาณกากไขมัน ๔.๒ กก./วัน
ร้านอาหารขนาดเล็ก คิดคาดการณ์ปริมาณกากไขมัน ๑.๕ กก./วัน

ที่มา : คู่มือแนวทางการจัดการน้ำมันและไขมันจากบ่อดักไขมัน และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับร้านอาหาร (กรมควบคุมมลพิษ ๒๕๕๑)

จากตารางแสดงข้อมูลจำนวนสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมันและการคาดการณ์ปริมาณการเกิดไขมัน ในพื้นที่เขตพระนคร ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะเห็นว่ามีแหล่งแหล่งกำเนิดไขมันกว่า ๕๐๐ ราย และหากคาดการณ์ปริมาณการเกิดไขมันของสถานประกอบการตามแนวทางของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งคาดการณ์ปริมาณการเกิดไขมันสูงถึงวันละ ๓,๕๔๕.๔ กิโลกรัม หากไขมันที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดต่างๆ ไม่ได้ได้รับการจัดการและจัดเก็บไขมันอย่างถูกวิธี และถูกระบายลงท่อระบายน้ำสู่ลำคลองสาธารณะก็จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งในพื้นที่เขตพระนครที่ต้องเร่งแก้ไขคือ ปัญหาการทิ้งไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำหรือใส่ถุงดำทิ้งในที่ว่างริมทางหรือทิ้งปะปนกับมูลฝอย ซึ่งมักจะเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะพื้นที่ประกอบอาหาร ขายอาหารที่ตั้งอยู่ใกล้ที่สาธารณะ มักจะทิ้งเศษอาหาร ไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ ทำให้ท่อระบายน้ำอุดตันส่งผลให้เกิดน้ำท่วมขัง ต้องเสียงบประมาณเสียกำลังคนและเสียเวลาในการลอกท่อระบายน้ำ สำนักงานเขตพระนคร โดยฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลและฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะได้พยายามแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ได้ดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การให้บริการดูดและจัดเก็บไขมันอย่างถูกสุขลักษณะ เน้นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ผู้ประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตอาหาร โรงแรม อาคารชุด ห้างสรรพสินค้า ตลาด ร้านอาหาร บ้านเรือน หาบเร่แผงลอยให้มีส่วนร่วมในการกำจัดไขมัน ปรับปรุงแก้ไขปัญหาล้างทำความสะอาดให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อลดมลพิษทางน้ำ ให้คูคลองสะอาด มีสุขลักษณะที่ดี และนำรถเก็บไขมัน ขนาด ๒ ลูกบาศก์เมตร และรถดูดไขมัน ขนาด ๑๔ ลูกบาศก์เมตร ที่ได้รับมอบจากสำนักสิ่งแวดล้อม ออกให้บริการประชาชนโดยยังไม่คิดค่าธรรมเนียม เนื่องจากกรุงเทพมหานครให้ชะลอการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนไขมันไว้ก่อน จนกระทั่งกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้ตอบข้อหารือ และแจ้งให้กรุงเทพมหานครจัดเก็บค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บและขนไขมันได้ตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๔๖ โดยปลัดกรุงเทพมหานครสั่งการให้เริ่มจัดเก็บตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป สำนักงานเขตพระนครจึงได้ทำประกาศสำนักงานเขตพระนคร เรื่อง การให้บริการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลประเภทไขมันในพื้นที่เขตพระนคร ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของอาคารดังกล่าวทราบแนวทางในการขอรับบริการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลประเภทไขมันและอัตราค่าธรรมเนียม

กระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาให้ไขมันอยู่ภายใต้ नियามสิ่งปฏิกูลตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุขพ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดนิยามคำว่า “สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น ซึ่งไขมันเข้าข่ายเป็น “สิ่งปฏิกูล” ไขมันในที่นี้หมายถึง ไขมันจากพืชหรือสัตว์ ยกเว้นไขมันที่เป็นวัตถุดิบอันตราย (สำหรับของเสียอันตรายซึ่งเกิดจากสถานที่ทำการผลิต กลิ่นหรือเก็บสะสมน้ำมันปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สถานีล้างอัดฉีดรถยนต์ สถานที่เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องยนต์ เป็นต้น ไม่เข้าข่ายการให้บริการเก็บและขนไขมันของกรุงเทพมหานคร)

กรุงเทพมหานครคิดอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนไขมัน ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยเก็บในอัตราเดียวกับค่าธรรมเนียมการเก็บและขนอุจจาระหรือสิ่งปฏิกูล มีอัตราค่าธรรมเนียมดังนี้

- ค่าธรรมเนียมเก็บและขนไขมัน ลูกบาศก์เมตรแรก และลูกบาศก์เมตรต่อไปลูกบาศก์เมตรละ ๒๕๐ บาท
- ค่าธรรมเนียมเก็บและขนไขมัน เศษไม่เกินลูกบาศก์เมตรคิด ๑๕๐ บาท
- ค่าธรรมเนียมเก็บและขนไขมัน เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร คิด ๒๕๐ บาท

ในปี ๒๕๕๗ กรุงเทพมหานครได้คาดการณ์ปริมาณไขมันที่น่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่เขตพระนครไว้ที่ ๒,๑๖๐.๘๐ ลูกบาศก์เมตร และกำหนดเป้าหมายในการเก็บขนไว้ ๓๐ % คือ ๖๔๘.๒๔ ลูกบาศก์เมตร แต่สามารถเก็บขนได้เพียง ๒๑๕ ลูกบาศก์เมตรเท่านั้นเอง สำนักงานเขตพระนคร โดยฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล และฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ได้ร่วมกันประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับการผลิตอาหาร โรงแรม อาคารชุด ห้างสรรพสินค้า ตลาด ร้านอาหาร บ้านเรือน หาบเร่แผงลอยในพื้นที่เขตพระนครทราบแนวทางการกำจัดไขมันอย่างถูกสุขลักษณะและให้แจ้งขอรับบริการเก็บขนไขมันจากฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตพระนคร ซึ่งก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ผู้ประกอบการแจ้งขอรับบริการจัดเก็บไขมันเพียง ๒๙ ราย จากสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดของไขมัน ซึ่งมีอยู่กว่า ๕๐๐ ราย ในพื้นที่เขตพระนคร และจากการตรวจสอบพื้นที่และสอบถามพนักงานเก็บขนมูลฝอย ยังพบว่า มีการทิ้งไขมันปะปนมากับมูลฝอย ตรวจพบปริมาณไขมันจากสถานประกอบการเอ่อล้นท่อระบายน้ำไหลเอ่อขึ้นมาบนผิวจราจร ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน และส่งผลให้ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์เกิดอุบัติเหตุลื่นล้ม ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งการแก้ไขปัญหาไขมันในพื้นที่เขตพระนครไม่สามารถดำเนินการเบ็ดเสร็จได้ด้วยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาไขมันร่วมกันซึ่งได้แก่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ฝ่ายเทศกิจ ฝ่ายโยธา ภาคประชาชน ชุมชน ผู้ประกอบการในพื้นที่เขตพระนคร เป็นต้น การบูรณาการการทำงานร่วมกันจึงเป็นอีกหนึ่งกลไกในการดำเนินงานจัดเก็บไขมันของกรุงเทพมหานคร ให้บรรลุเป้าหมายได้

การแก้ไขปัญหาคำสั่งจัดการไขมันในพื้นที่เขตพระนครนั้น ผู้ศึกษาจึงได้นำแนวคิดต่างๆ มาเป็นหลักในการดำเนินการดังนี้

๑. บูรณาการ ในความหมายทั่วไป หมายถึง การทำสิ่งที่บกพร่องให้สมบูรณ์ โดยการเพิ่มเติมส่วนที่ยังขาดอยู่เข้าไป (Oxford Dictionary) การบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้าเป็นส่วนประกอบของอีกสิ่งหนึ่งเพื่อให้สิ่งนั้นเกิดความสมบูรณ์ขึ้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายคำว่า บูรณาการ หมายถึง กระบวนการผสมผสานเชื่อมโยงองค์ความรู้ตั้งแต่ ๒ องค์ความรู้เข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องเป็นระบบ และเกื้อหนุนกัน เจริญวงศ์ศักดิ์ (๒๕๔๓ : ๓-๑๔) กล่าวว่า การบูรณาการหมายถึง การทำให้หน่วยงานย่อยๆ ทั้งหลายที่สัมพันธ์อิงอาศัยซึ่งกันและกัน เข้ามาร่วมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์กรวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว การบูรณาการนั้น เราจะเอาหน่วยงานย่อยหน่วยหนึ่งมารวมเข้าในองค์กรวมที่มีหน่วยย่อยอื่นอยู่แล้วก็ได้ หรือจะเอาหน่วยย่อยทั้งหลายที่ต่างแยกๆ กันอยู่มารวมเข้าด้วยกันเป็นองค์กรวมก็ได้ ซึ่งเรียกว่าบูรณาการทั้งสิ้น แต่จะต้องมีองค์ประกอบหลักในเรื่องบูรณาการ ๓ อย่าง คือ

๑. มีหน่วยย่อยที่จะนำมาประมวลเข้าด้วยกัน
๒. หน่วยย่อยนั้นมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน อิงอาศัยซึ่งกันและกัน ในลักษณะของการยึดหยุ่นปรับตัวได้

๓. เมื่อรวมเข้าด้วยกันแล้วเกิดความครบถ้วนเต็มบริบูรณ์ มีความประสานกลมกลืน เกิดความสมดุลดำรงอยู่และดำเนินไปด้วยดี และองค์กรวมนั้นเกิดมีภาวะและคุณสมบัติของตัวเอง

ความหมายของหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle : PPP) ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (๒๕๓๘ : ๑๐๘- ๑๑๓) กล่าวเชิงหลักการว่า “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” คือราคาของสินค้าและบริการควรสะท้อนให้เห็นถึงต้นทุนของการผลิต และต้นทุนของทรัพยากรที่บริโภคอย่างเต็มที่

อรรถนสิทธิ์ สร้อยทอง (๒๕๓๗ : ๒๕-๓๘) ระบุว่าหลักการผู้ก่อคือผู้จ่าย หมายถึง ผู้ก่อให้เกิดมลพิษควรเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายในการลดมลพิษให้เป็นไปตามที่สังคมกำหนด

การบูรณาการความร่วมมือจัดเก็บไขมันในพื้นที่เขตพระนคร เป็นการเชื่อมโยงความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการและจัดเก็บไขมัน โดยเริ่มตั้งแต่ผู้ประกอบการ พนักงานในสถานประกอบการ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธา เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทศกิจ และประชาชนในพื้นที่ ให้เป็นไปตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทิ้งไขมันลงท่อระบายน้ำสู่คลองสาธารณะ และจะต้องรับบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง และเชื่อมโยงความร่วมมือกันในการจัดการและจัดเก็บไขมันให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อลดปัญหาสภาพแวดล้อมอันเนื่องมาจากการทิ้งไขมันลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองน่าอยู่ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๒. การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) หมายถึง การบริหารราชการที่นำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงานและการประเมินผล โดยมีการจัดระบบงาน/วิธีการทำงาน การจัดโครงสร้าง และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

กระบวนการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหาร ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน การร่วมแสดงทัศนคติเห็นการร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น การร่วมคิดแนวทางการแก้ไขปัญหาการร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การร่วมในการดำเนินการและการร่วมติดตามประเมินผล รวมทั้งการร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ตัวแบบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนของสมาคมการมีส่วนร่วมสากล แบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับที่ ๑ การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร (To Inform) : เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยที่สุด แต่ถือว่าเป็นขั้นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมและมีความสำคัญมาก โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้

ระดับที่ ๒ การมีส่วนร่วมในระดับการปรึกษาหารือ (To Consult) : เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ/การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบ โดยหน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น และประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบาย หรือพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และประกอบการตัดสินใจ โดยรูปแบบการมีส่วนร่วมในระดับนี้ทำได้โดยการสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การเสวนากลุ่ม เป็นต้น

ระดับที่ ๓ การมีส่วนร่วมในระดับให้เข้ามามีบทบาท (To Involve) : เป็นลักษณะที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการวางแผนและตัดสินใจ ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างจริงจัง และมีจุดมุ่งหมายชัดเจน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ และวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ มีหน้าที่จัดระบบอำนวยความสะดวกและยอมรับการเสนอแนะ และมีการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน

ระดับที่ ๔ การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ (To Collaborate) : เป็นการให้ความสำคัญกับบทบาทของประชาชนในระดับสูง โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ ตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางแก้ไข รวมทั้งการเป็นภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ

ระดับที่ ๕ การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจประชาชน (To Empower) : เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีบทบาทในระดับสูงสุด โดยเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจ ซึ่งผลการตัดสินใจมีผลผูกพันให้หน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการตามการตัดสินใจของประชาชน

๓. ทฤษฎีความคาดหวัง Victor Vroom (๑๙๖๔) ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงานโดย Vroom มีความเห็นว่าการที่จะจูงใจให้พนักงานทำงานเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องเข้าใจกระบวนการทางความคิดและการรับรู้ของบุคคลก่อน โดยปกติเมื่อคนจะทำงานเพิ่มขึ้นจากระดับปกติเขาจะคิดว่าเขาจะได้อะไรจากการกระทำนั้นหรือการคาดคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อเขาได้แสดงพฤติกรรมบางอย่างในกรณีของการทำงาน พนักงานจะเพิ่มความพยายามมากขึ้นเมื่อเขาคิดว่าการกระทำนั้นนำไปสู่ผลลัพธ์บางประการที่เขามีความพึงพอใจ การที่เขาจะทำงานเพิ่มขึ้นอยู่กับการคาดหวังที่จะกระทำตามความคาดหวังนั้น รวมถึงความดึงดูดใจของผลลัพธ์ที่จะได้รับซึ่งจะมีเรื่องของการดึงดูดใจ การเชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน และการเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายามโดยทฤษฎีนี้จะเน้นเรื่องของการจ่ายและการให้รางวัลตอบแทนเน้นในเรื่องพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้ต่อเรื่องผลงาน ผลรางวัลและผลลัพธ์ของความพึงพอใจต่อเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดระดับของความพยายามของพนักงาน

๔. นโยบายร่วมสร้างกรุงเทพมหานครของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร “มหานครสีเขียว” เพิ่มระบบจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่จัดเก็บ ขนถ่าย จนถึงเปลี่ยนขยะให้เป็นพลังงานไฟฟ้าด้วยเทคโนโลยีทันสมัยและสะอาด ตามยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนากทม. ให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อมและมุ่งเน้นการให้บริการประชาชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สะดวกปลอดภัย ตามยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งความสุข โดยมอบภารกิจหลักให้สำนักงานเขตรับผิดชอบ

๕. หลักการมีส่วนร่วม เพื่อเชิญชวนและเปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมหรือเข้ามามีส่วนในการทำงานกับหน่วยราชการเพื่อประโยชน์สุขของตัวประชาชนเอง โดยให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของราชการหรือเป็นเจ้าของที่รัฐที่พร้อมจะทำงานให้กับรัฐ ซึ่งนัยยะหมายความว่าประชาชนทำงานเพื่อบริการตัวเองจึงทำให้ได้รับความพึงพอใจ

๖. หลักการในการเพิ่มบทบาทให้แก่ประชาชนเพื่อรักษาสิทธิที่จะได้รับการบริการที่ดี รวดเร็ว ครบถ้วน และกระตุ้นเตือนข้าราชการให้ต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

๗. หลักการในการให้ประชาชนควรได้รับความรู้ในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอุปถัมภ์ปฏิบัติประเภทไขมัน

จากสถานการณ์ดังกล่าว สำนักงานเขตพระนคร ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยใช้แนวทางการบูรณาการความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรื่องการจัดเก็บไขมัน ด้วยการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ประชาชนและผู้ประกอบการรับทราบถึงการให้บริการจัดเก็บไขมันของกรุงเทพมหานคร ให้ครอบคลุมทั่วถึง โดยมอบฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเรื่องการออกใบอนุญาตให้สถานประกอบการ ควบคุมดูแลให้ผู้ประกอบการทุกรายติดตั้งและใช้บ่อดักไขมัน พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ประกอบการตักไขมันจากบ่อดักไขมันแยกใส่ถุงต่างหาก ไม่ทิ้งรวมกับขยะทั่วไป และดำเนินการติดตามตรวจสอบการจัดการไขมันของสถานประกอบการทุกรายให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขในการต่อใบอนุญาตประจำปี และมอบฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะในฐานะผู้ให้บริการเก็บขนไขมันอำนวยความสะดวกในการให้บริการ โดยมีบริการรับแจ้งการจัดเก็บไขมันทางโทรศัพท์หรือช่องทางอื่น และนำรถเก็บไขมันและรถดูดไขมันไปให้บริการแก่สถานประกอบการในพื้นที่เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ พร้อมทั้งจัดเก็บค่าธรรมเนียมสิ่งปฏิกูลประเภทไขมัน รวมทั้งมอบฝ่ายโยธาซึ่งดูแลรับผิดชอบเรื่องท่อระบายน้ำอุดตัน ประสานแจ้งฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ ฝ่ายเทศกิจตรวจสอบสถานประกอบการที่ไม่ติดตั้งบ่อดักไขมันและทิ้งไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำและดำเนินคดีกับผู้ประกอบการ ตลอดจนการขอความร่วมมือประชาชนใน

การสอดส่องไม่ให้มีการทิ้งไขมันลงท่อหรือลำคลองสาธารณะ หากพบเห็นการทิ้งน้ำเสียหรือไขมันลงท่อหรือคลองสาธารณะ ก็แจ้งให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบดำเนินการ และควรมีการยกย่องชมเชยผู้ที่ให้ความร่วมมือกับทางราชการเช่นมอบประกาศเกียรติคุณ โล่หรือรางวัล ฯลฯ หากทุกฝ่ายมีความตระหนักถึงปัญหา เห็นความสำคัญของผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ให้ร่วมมือกันในการจัดการและจัดเก็บไขมัน เพื่อแก้ไขปัญหาหน้าน้ำเสีย ปัญหาไขมันอุดตันท่อระบายน้ำ และเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำหรือป้องกันน้ำท่วม ปัญหากลิ่นเหม็นและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค ก็จะทำให้เขตพระนครมีสุขลักษณะและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น กลวิธีหนึ่งที่จะทำให้สำนักงานเขตพระนครแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ จึงได้นำเสนอโครงการเขตพระนครรวมใจบูรณาการจัดเก็บไขมันขึ้น ซึ่งหากสามารถดำเนินการตามโครงการนี้ได้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ ประชาชนและผู้ประกอบการสามารถขอรับบริการได้ง่าย ก็จะส่งผลให้สำนักงานเขตพระนคร ดำเนินการจัดเก็บไขมันได้ตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ อย่างแน่นอน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อจัดการไขมันจากการประกอบอาหารของสถานประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๒ เพื่อลดปัญหาสภาพแวดล้อมอันเนื่องมาจากการทิ้งไขมันลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

๓. เป้าหมาย

๓.๑. สถานประกอบการที่มีไขมันปนออกมากับน้ำทิ้ง ได้รับการติดตั้งและใช้บ่อดักไขมันรวมทั้งจัดการและจัดเก็บไขมันอย่างถูกวิธี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๓.๒. จัดเก็บไขมันในพื้นที่เขตพระนครได้ปริมาณ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๓.๓. มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ กลุ่ม NGO กลุ่มประชาชนเพื่อคอยสอดส่องไม่ให้มีการทิ้งไขมันลงท่อหรือลำคลองสาธารณะ

๔. ปัจจัยความสำเร็จ

การบูรณาการจัดเก็บไขมันในพื้นที่เขตพระนครให้บรรลุเป้าหมาย อาศัยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๔.๑ ผู้บริหารเขตพระนคร เห็นความสำคัญและตระหนักถึงความร่วมมือเพื่อบูรณาการจัดเก็บไขมันอย่างเป็นระบบ

๔.๒ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารติดตั้งและใช้บ่อดักไขมัน ไม่ทิ้งไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำ ลำคลองสาธารณะหรือในที่ว่างริมทางหรือทิ้งปะปนกับมูลฝอย และบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

๔.๓. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ผู้ประกอบการ โดยแจ้งการจัดเก็บไขมันทางโทรศัพท์และนัดวันเวลาเข้าจัดเก็บไขมันและดูไขมัน กับผู้รับผิดชอบของสถานประกอบการนั้นๆ โดยตรง

๕. แผนปฏิบัติการ ระยะเวลาดำเนินการ

๕.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ระยะก่อนดำเนินโครงการ

- รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมา
- จัดทำฐานข้อมูลสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมัน ในพื้นที่เขตพระนคร
- ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ ฝ่ายรักษาฯ) เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินโครงการ
- จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติดำเนินการ
- จัดตั้งคณะทำงานโครงการ ประกอบด้วย คณะผู้บริหารเขตพระนครเจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ ฝ่ายโยธา ฝ่ายเทศกิจ ผู้แทนชุมชน สถานศึกษา และผู้แทนจากสถานประกอบการ

ระยะดำเนินโครงการ

- จัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อมอบหมายภารกิจและติดตามผลการดำเนินงานจัดเก็บไขมันในพื้นที่เขตพระนคร จำนวน ๔ ครั้ง

- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การจัดการไขมัน อย่างถูกสุขลักษณะ ป้ายแบนเนอร์ เสื่อยึดสำหรับประชาสัมพันธ์โครงการ

- จัดการประชุมซักซ้อม/อบรมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการไขมันในพื้นที่ จำนวน ๑ ครั้ง

- จัดการประชุมซักซ้อม/อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจหลักการคัดแยก การจัดเก็บไขมันและการกำจัดไขมันอย่างถูกสุขลักษณะแก่ผู้ประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมันในพื้นที่เขตพระนคร จำนวน ๑ ครั้ง

- จัดตั้งกลุ่มหรือประชาคมคนรักคลองเขตพระนคร เพื่อเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังมลพิษทางน้ำที่เกิดจากสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมัน

- จัดทำช่องทางสื่อสารและประสานงานของเครือข่าย ในระบบแอปพลิเคชันไลน์ เพื่อเป็นช่องทางการส่งข้อมูลของเครือข่าย

- จัดทำแผนและลงพื้นที่รณรงค์ประชาสัมพันธ์ การให้บริการจัดเก็บไขมันในพื้นที่เขตพระนคร ทุกสัปดาห์
- ดำเนินการติดตามตรวจสอบ การจัดการไขมันของสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมันทุกราย
- ตรวจสอบการใช้งานรถเก็บไขมันและรถดูดไขมันให้มีสภาพพร้อมใช้งาน
- นัดหมายและออกให้บริการจัดเก็บไขมันแก่สถานประกอบการ(ที่ผ่านมาจะพุ่งเป้าการจัดเก็บไขมันเฉพาะผู้ประกอบการรายใหญ่ ที่สามารถนำรถสูบน้ำไปสูบได้เท่านั้น แต่ในปี ๒๕๕๙ จะให้บริการจัดเก็บไขมันรายย่อยทุกรายที่สามารถจัดเก็บได้ โดยใช้รถเก็บไขมันขนาด ๒ ลูกบาศก์เมตร และพนักงานจัดเก็บไขมันประจำรถ โดยจะประชาสัมพันธ์และจัดทำแผนฯ นัดวันเข้าเก็บในแต่ละเส้นทางทุกสัปดาห์และจัดทำบัญชีรวบรวมไขมันที่เก็บของแต่ละแห่ง แล้วคิดค่าธรรมเนียมจัดเก็บเป็นรายเดือนตามปริมาณไขมันที่จัดเก็บได้ในแต่ละเดือน)

- สอดส่อง กวดขันไม่ให้มีการเทไขมันลงสู่ท่อหรือลำคลองสาธารณะ

- ประสานงานฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการบังคับใช้กฎหมาย

- ตักเตือนหรือดำเนินคดีผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือน

- จัดทำรายงานและสถิติการจัดเก็บไขมัน ทุกเดือน

ระยะหลังดำเนินโครงการ

- ประเมินผลโครงการ

- สรุปและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ

- ติดตามกำกับการทำงานภายหลังการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ ระยะเวลาดำเนินการ เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ - เดือนกันยายน ๒๕๕๙

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๕๙											ผู้รับผิดชอบ	
		ต.ค. ๕๘	พ.ย. ๕๘	ธ.ค. ๕๘	ม.ค. ๕๙	ก.พ. ๕๙	มี.ค. ๕๙	เม.ย. ๕๙	พ.ค. ๕๙	มิ.ย. ๕๙	ก.ค. ๕๙	ส.ค. ๕๙		ก.ย. ๕๙
ระยะก่อน ดำเนิน การ	๑.รวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลสภาพปัญหาและ จัดทำฐานข้อมูลสถาน ประกอบการ	↔												ฝ.สวทฯ ฝ.รักษา
	๒.ประชุมเจ้าหน้าที่หรือ วางแผนดำเนินโครงการ	↔												ฝ.สวทฯ ฝ.รักษา
	๓.จัดทำโครงการแต่งตั้ง คณะทำงาน		↔											ฝ.รักษา
ระยะ ดำเนิน การ	๑.ประชุมมอบหมาย ภารกิจและติดตามผล การดำเนินงาน			↔			↔			↔			↔	ฝ.สวทฯ ฝ.รักษา
	๒.จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การจัดการไขมัน อย่างถูก สุขลักษณะ			↔										ฝ.สวทฯ
	๓.จัดอบรมให้ความรู้ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง			↔										ฝ.สวทฯ
	๔. จัดอบรมให้ความรู้แก่ ผู้ประกอบการที่เป็น แหล่งกำเนิดไขมัน				↔									ฝ.สวทฯ
	๕. จัดตั้งกลุ่มหรือ ประชาคมคนรักคลองเขต พระนคร						↔							ฝ.สวทฯ ฝ.รักษา
	๖.จัดทำแผนและลงพื้นที่ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ฯ												↔	ฝ.สวทฯ ฝ.รักษา
	๗. ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ การจัดการ ไขมันของสถาน ประกอบการ	↔											↔	ฝ.สวทฯ ฝ.รักษา

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๕๙												ผู้รับผิดชอบ
		ต.ค. ๕๘	พ.ย. ๕๘	ธ.ค. ๕๘	ม.ค. ๕๙	ก.พ. ๕๙	มี.ค. ๕๙	เม.ย. ๕๙	พ.ค. ๕๙	มิ.ย. ๕๙	ก.ค. ๕๙	ส.ค. ๕๙	ก.ย. ๕๙	
ระยะ ดำเนิน การ (ต่อ)	๘. ตรวจสอบการใช้งาน รถเก็บไขมันและรถดูด ไขมันให้มีสภาพพร้อมใช้ งาน	↔												ฝ.รักษา
	๙. จัดซื้อวัสดุและ อุปกรณ์ในการขนถ่ายสิ่ง ปฏิกูลและไขมัน	↔												ฝ.รักษา
	๑๐. นัดหมายและออก ให้บริการจัดเก็บไขมัน แก่สถานประกอบการ	←												ฝ.รักษา
	๑๑. สอดส่อง กวดขัน ไม่ให้มีการเทไขมันลงสู่ ท่อหรือลำคลอง สาธารณะ	←												ฝ.เทศกิจ
	๑๒. ตักเตือน หรือ ดำเนินคดีผู้กระทำ ความผิด ซึ่งไม่เชื่อฟังคำ ตักเตือน	←												ฝ.เทศกิจ
	๑๓. จัดทำรายงานและ สถิติการจัดเก็บไขมัน ทุกเดือน	←												ฝ.รักษา
ระยะหลัง ดำเนิน การ	๑. ประเมินผลโครงการ			↔			↔			↔			↔	คณะ ทำงาน โครงการ
	๒. สรุปและรายงานผล การดำเนินงานตาม โครงการ												↔	ฝ.สวล ฝ.รักษา

๖. งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการเขตพระนครรวมใจบูรณาการจัดเก็บไขมัน จำนวน ๘๖,๓๐๐.-บาท (แปดหมื่นหกพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) มีรายละเอียดดังนี้

๖.๑ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มในวันประชุมคณะกรรมการฯ

(๒๕ บาท X ๒๕ คน X ๔ ครั้ง) เป็นเงิน ๒,๕๐๐.-บาท

๖.๒ จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการไขมันให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ ชุมชน ผู้ค้าในพื้นที่ อบรม ๓ รุ่นๆ ละ ๑/๒ วัน (วันละ ๓ ชั่วโมง) จำนวน ๓๐๐ คน

- ค่าตอบแทนวิทยากรที่เป็นข้าราชการ

(๑ คน X ๖๐๐ บาท X ๓ ชั่วโมง X ๓ รุ่น) เป็นเงิน ๕,๔๐๐.-บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม

(๒๕ บาท X ๑๐๐ คน X ๓ รุ่น) เป็นเงิน ๗,๕๐๐.-บาท

รวมเป็นเงิน ๑๒,๙๐๐.-บาท

๖.๓ ค่ากิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์

- จ้างทำป้ายแบนเนอร์ประชาสัมพันธ์โครงการ ขนาด ๑ X ๒ เมตร จำนวน ๒๐ ผืนๆ ละ ๒๕๐.-บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐.-บาท

- เสื้อยืดโพลี จำนวน ๓๐๐ ตัวๆ ละ ๑๕๐.-บาท เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐.-บาท

- กระจาดถ่ายเอกสาร A ๔ ขนาด ๘๐ แกรม (๕๐๐ แผ่น/รีม) จำนวน ๒๐ รีมๆ ละ ๑๐๐.-บาท เป็นเงิน ๒,๐๐๐.-บาท

- กระจาดขปกลี ๑๒๐ แกรม ขนาด A ๔ (๒๕๐แผ่น/รีม) จำนวน ๑๐ รีมๆละ ๒๐๐.-บาท เป็นเงิน ๒,๐๐๐.-บาท

- กระจาดไซสำหรับเครื่องดิจิตอล จำนวน ๑ กล่อง เป็นเงิน ๒,๕๐๐.-บาท

- หมึกเครื่องพิมพ์ดิจิตอล ยี่ห้อริโก้ รุ่น DX - ๓๔๔๐ จำนวน ๑ กล่อง เป็นเงิน ๖๐๐.-บาท

รวมเป็นเงิน ๕๗,๑๐๐.-บาท

๖.๔ ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการขนถ่ายสิ่งปฏิกูลและไขมัน

- อีเตอร์พร้อมด้ามไม้เนื้อแข็งอย่างดี จำนวน ๖ อันๆละ ๓๕๐.-บาทเป็นเงิน ๒,๑๐๐.-บาท

- ถุงมือผ้า(สีขาว)ขนาดรวมข้อมือไม่ต่ำกว่า ๓ นิ้ว ยาว ๘ นิ้ว จำนวน ๑๐ โหลๆ ละ ๑๒๐.-บาท เป็นเงิน ๑,๒๐๐.-บาท

- ถุงมือยาง(สีส้ม) ขนาด ๘.๕ นิ้ว จำนวน ๑๐ โหลๆละ ๓๕๐.-บาท เป็นเงิน ๓,๕๐๐.-บาท

- รองเท้าบูทยางแบบได้เช่า(คละขนาด) จำนวน ๖ คู่ๆละ ๑๒๐.-บาท เป็นเงิน ๗๒๐.-บาท

- ผ้าปิดจมูก ยาวไม่ต่ำกว่า ๖ นิ้ว กว้าง ๓ นิ้ว จำนวน ๑๐ โหลๆละ ๑๑๐.-บาท เป็นเงิน ๑,๑๐๐.-บาท

- ชะแลงทกเหลี่ยม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ นิ้ว ความยาวไม่ต่ำกว่า ๑ เมตร จำนวน ๖ อันๆ ละ ๖๕๐.-บาท เป็นเงิน ๓,๙๐๐.-บาท

- กระจาดไฟฉาย ๓ ท่อน จำนวน ๕ กระจาดๆละ ๒๔๐.-บาท เป็นเงิน ๑,๒๐๐.-บาท

- ถ่านไฟฉาย (ขนาด ๑.๕ V) จำนวน ๓๐ ก้อนๆละ ๑๖.-บาท เป็นเงิน ๔๘๐.-บาท

รวมเป็นเงิน ๑๔,๒๐๐.-บาท

๗. แนวทางการบริหารความเสี่ยง

ปัจจัยเสี่ยงที่อาจกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ ได้แก่

๗.๑ การขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร เพื่อจัดกิจกรรมโครงการฯ อาจไม่ได้รับอนุมัติงบประมาณหรืออนุมัติไม่ครบตามจำนวนที่เสนอขอ เนื่องจากอาจมีนโยบายเร่งด่วนสำคัญที่ต้องใช้งบประมาณดำเนินการ ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมรับมือกับปัญหาความเสี่ยงดังกล่าว อาจขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนในพื้นที่ เช่น บริษัทเทเวศประกันภัย

๗.๒ ผู้บริหารและคณะทำงานไม่เห็นความสำคัญและไม่ตระหนักถึงความร่วมมือเพื่อบูรณาการจัดเก็บไขมันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากมีภารกิจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ซึ่งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวคือต้องจัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อมอบหมายภารกิจและติดตามผลการดำเนินงานให้ดีขึ้น

๗.๓ ผู้ประกอบการฯ เข้าอบรมไม่ครบตามเป้าหมาย เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญและไม่ตระหนักถึงความร่วมมือเพื่อบูรณาการจัดเก็บไขมันวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวคือเชิญผู้ประกอบการให้มากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

๗.๔ ไขมันที่ดูดได้มีน้ำเจือปนอยู่จำนวนมาก ทำให้การคำนวณและคิดค่าธรรมเนียมเกินจริง วิธีแก้ปัญหาคือคำนวณและคิดค่าธรรมเนียมเฉพาะกากไขมันจริงที่ดูดได้

๗.๕ เจ้าหน้าที่ไม่ได้ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง อาจแก้ปัญหาโดยให้ผู้บริหารเขตกำหนดเป็นนโยบายหรือมาตรการดำเนินการที่ชัดเจนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ

การพิจารณาแนวทางการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการสามารถบรรลุเป้าหมาย สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	กิจกรรมควบคุม	ผู้รับผิดชอบ
๑. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร เพื่อจัดกิจกรรมโครงการฯ	- ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร	- หาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากภาคเอกชน เช่น เทเวศประกันภัย	ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ
๒. การจัดตั้งคณะทำงานโครงการฯ	- ผู้บริหารและคณะทำงานไม่เห็นความสำคัญ ไม่ตระหนักถึงความร่วมมือเพื่อบูรณาการจัดเก็บไขมัน	- จัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อมอบหมายภารกิจและติดตามผลการดำเนินงานให้ดีขึ้น	ฝ่ายรักษาความสะอาดฯ
๓. จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดไขมัน	- ผู้ประกอบการฯ เข้าอบรมไม่ครบตามเป้าหมาย	- เชิญผู้ประกอบการให้มากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้	ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ
๔. กิจกรรมให้บริการจัดเก็บไขมันแก่สถานประกอบการ	- ไขมันที่ดูดได้มีน้ำเจือปนอยู่จำนวนมาก ทำให้การคำนวณและคิดค่าธรรมเนียมเกินจริง	- คำนวณและคิดค่าธรรมเนียมเฉพาะกากไขมันจริงที่ดูดได้	ฝ่ายรักษาความสะอาดฯ
๕. การบังคับใช้กฎหมาย	- เจ้าหน้าที่ไม่ได้ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง	- ให้ผู้บริหารเขตกำหนดเป็นนโยบายหรือมาตรการดำเนินการที่ชัดเจนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ	ฝ่ายเทคนิค

๘. การประเมินผล และข้อเสนอแนะ

๘.๑ การประเมินผล

การแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะหรือทิ้งในที่ว่างริมทางหรือใส่ถุงดำทิ้งปะปนกับมูลฝอย มีตัวชี้วัดความสำเร็จ วิธีการประเมินผลและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ดังนี้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ คือ

๑. ปัญหาการลักลอบทิ้งไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำหรือในที่ว่างริมทางหรือทิ้งปะปนกับมูลฝอยลดลง
๒. ปริมาณไขมันที่จัดเก็บได้ จำนวน ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
๓. ผู้ประกอบการใช้บริการจัดเก็บไขมันของสำนักงานเขตพระนครไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

ภายในปี ๒๕๕๙

๔. เครือข่ายภาคประชาชนให้ความร่วมมือในการจัดการไขมันของเขตพระนครโดยมีการแจ้งข้อมูลหรือแสดงความเห็นต่อสำนักงานเขตทุกเดือน

วิธีการในการประเมินผล

วิธีการประเมินผล จะมีการวัดความสำเร็จ ดังนี้

๑. การลดลงของการลักลอบปล่อยไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำตรวจสอบได้จากสถิติการร้องเรียนลดลง สถิติการรายงานพบไขมันอุดตันท่อระบายน้ำน้อยลง

๒. การจัดเก็บไขมันได้ ๑,๐๐๐ ลบ.ม.ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ ตรวจสอบได้จากรายงานบันทึกสถิติการจัดเก็บไขมันประจำเดือน, สถิติการจัดเก็บค่าธรรมเนียมสิ่งปฏิกูลประเภทไขมัน

๓. สถานประกอบการใช้บริการจัดเก็บไขมันของสำนักงานเขตพระนคร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๕๙ ตรวจสอบได้จากรายงานการบันทึกทะเบียนผู้ขอรับบริการดูดไขมันของสำนักงานเขตพระนคร

๔. ได้รับแจ้งข้อมูลและความเห็นผ่านช่องทางต่างๆของสำนักงานเขต

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๑. แบบบันทึกสถิติการร้องเรียน
๒. แบบรายงานการตรวจพื้นที่ของเจ้าหน้าที่
๓. รายงานบันทึกสถิติการให้บริการจัดเก็บไขมันประจำเดือน
๔. สถิติการจัดเก็บค่าธรรมเนียมสิ่งปฏิกูลประเภทไขมัน
๕. รายงานการบันทึกทะเบียนผู้ขอรับบริการดูดไขมันของสำนักงานเขตพระนคร

๘.๒ ข้อเสนอแนะ

จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพและฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะสำนักงานเขตพระนครได้พบปัญหาการลักลอบทิ้งไขมันลงสู่ท่อระบายน้ำหรือในที่ว่างริมทางหรือทิ้งปะปนกับมูลฝอยในพื้นที่อยู่เป็นประจำ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำ เป็นปัญหาน้ำเน่าเสียและปัญหาไขมันอุดตันท่อระบายน้ำ เป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม รวมทั้งส่งกลิ่นเหม็นและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการเบ็ดเสร็จได้ด้วยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาเน้นการทำงานเชิงบูรณาการของฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยการมีส่วนร่วมในการทำงานวางแผนร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหา มีมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำและฝ่ายการเมืองให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาดังกล่าวเช่นเดียวกับปัญหาอื่นๆในพื้นที่ และผลักดันให้แก้ไขปัญหาไขมันที่กล่าวข้างต้นให้หมดไปจากเขตพระนครอย่างแท้จริงต่อไป

บรรณานุกรม

๑. กรมควบคุมมลพิษ (๒๕๕๑) คู่มือแนวทางการจัดการน้ำมันและไขมันจากปอดักไขมัน และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับร้านอาหาร
๒. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (๒๕๔๙). การคิดเชิงบูรณาการ. ซีกเซส มีเดีย.
๓. ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์. (๒๕๓๘). สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. อรรถนสิทธิ์ สร้อยทอง. (๒๕๓๙). ผู้ทำเป็นผู้จ่าย. วารสารส่งเสริมการลงทุน, ๗(๓)
๕. ศ.ดร.ชาติชาย ณ เชียงใหม่ การมีส่วนร่วมของประชาชน เอกสารประกอบการบรรยาย

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ	นาง พัสพงศ์ นิมส์ลี
วัน เดือน ปี เกิด	๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลสำนักงานเขตพระนคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	๗๘ ซอยสามเสน ๓ ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. ๒๕๓๕ วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ประวัติรับราชการ	พ.ศ. ๒๕๓๕ นักวิชาการสุขาภิบาล ระดับ ๓ - ๕ งานอนามัย สำนักงานเขตบางขุนเทียน
พ.ศ. ๒๕๔๓	นักวิชาการสุขาภิบาล ๖ว (ด้านส่งเสริมพัฒนา) ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางแค
พ.ศ. ๒๕๔๔	นักวิชาการสุขาภิบาล ๖ว (ด้านส่งเสริมพัฒนา) ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตจอมทอง
พ.ศ. ๒๕๕๔	นักวิชาการสุขาภิบาล ๗ว (ด้านส่งเสริมพัฒนา) ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางขุนเทียน
พ.ศ. ๒๕๕๔	นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางขุนเทียน
พ.ศ. ๒๕๕๖ - ถึงปัจจุบัน	นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการพิเศษ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตพระนคร